

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล โดยกล่าวถึงประชากร และกลุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การเสนอข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้เสนอในบทที่ 4

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ และประเภทขนาดเล็ก โดยมีเกณฑ์การเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่สังกัดแผนกโรงเรียนส่วนกลาง กองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา
2. เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 5
3. เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี
4. ไม่ใช่โรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม

โรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ มีทั้งหมด 22 โรงเรียน¹ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) ในอัตรา 1 ใน 2 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11 โรงเรียน ดังปรากฏในตารางที่ 1

โรงเรียนประเภทขนาดเล็ก มีทั้งหมด 22 โรงเรียน² การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้

¹กรมวิสามัญศึกษา, จำนวนนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลกรมวิสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2513 (พระนคร:ฝ่ายวางแผน, กันยายน 2513), หน้า 1 - 5. (อัคราเนา)

²เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เช่นกัน คือในอัตรา 1 ใน 2 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11 โรงเรียน ดังปรากฏในตารางที่ 2

ประชากร ได้จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ประเภท ได้กลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของประชากร คือ

1. กลุ่มครูใหญ่ ได้ครูใหญ่จากโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ 11 คน (ตารางที่ 1) และครูใหญ่จากโรงเรียนประเภทขนาดเล็ก 11 คน (ตารางที่ 2) รวมเป็นครูใหญ่โรงเรียนทั้งสองประเภท 22 คน

2. กลุ่มครู ได้มาจากโรงเรียน 2 ประเภท ดังนี้

โรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ ได้กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ในอัตราร้อยละ 25 ของจำนวนครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 170 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

โรงเรียนประเภทขนาดเล็ก ได้กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ในอัตราร้อยละ 25 ของจำนวนครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 70 คน ดังปรากฏในตารางที่ 2

รวมจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ 240 คน

3. กลุ่มนักเรียน ได้มาจากโรงเรียน 2 ประเภท ดังนี้

โรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ ได้กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยกำหนดเอาระดับชั้นมัธยมศึกษาละ 5 คน ของแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างมาโรงเรียนละ 25 คน (โรงเรียนมีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 5) และโรงเรียนละ 15 คน (โรงเรียนมีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 265 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

โรงเรียนประเภทขนาดเล็ก ได้กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยกำหนดเอาระดับชั้นมัธยมศึกษาละ 5 คน ของแต่ละโรงเรียน เหมือนโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 195 คน ดังปรากฏในตารางที่ 2

รวมจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 460 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 2 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. กลุ่มผู้ปกครอง ได้มาจากผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

โรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ ได้กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยสุ่มจากจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนนักเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 149 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

โรงเรียนประเภทขนาดเล็ก ได้กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยสุ่มจากจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนนักเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 65 คน ดังปรากฏในตารางที่ 2

รวมจำนวนผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน

ตารางที่ 1³ จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่

เลขที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูใหญ่	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	จำนวนผู้ปกครอง
1	วัดเทพศิรินทร์	1	13	25	14
2	ปทุมคงคา	1	16	25	17
3	สตรีวิทยา	1	22	25	19
4	สตรีศรีสุริโยทัย	1	21	25	13
5	บางกะปิ	1	13	25	9
6	พระโขนง	1	12	25	9
7	ถนนนาหวา	1	16	25	15
8	ทวีธาภิเศก	1	16	25	14
9	ศึกษานารี	1	17	25	14
10	วัดสิงห์	1	14	25	14
11	วัดบวรเม่งคด	1	10	15	11
รวม		11	170	265	149

³ ที่มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ฝ่ายวางแผน กรมวิสามัญศึกษา กันยายน 2513; หน้า 1 - 5. (อัครสำเนา)

ตารางที่ 2⁴ จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประเภทขนาดเล็ก

เลขที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูใหญ่	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	จำนวนผู้ปกครอง
1	วัดสระเกษ	1	9	25	7
2	พรตพิทยพยัต	1	7	25	6
3	ถนนที่รพุทธารามวิทยา	1	8	25	5
4	วัดธาตุทอง	1	7	15	5
5	ทองวัง	1	6	15	7
6	วชิรธรรมสาธิต	1	5	15	6
7	สตรีวัดชีโนรส	1	6	15	6
8	บางปะกอกวิทยา	1	7	15	6
9	วัดนายโรง	1	5	15	5
10	วัดประสาธ	1	5	15	5
11	วัดปากน้ำ	1	5	15	7
	รวม	11	70	195	65

⁴ ที่มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ฝ่ายวางแผน กรมวิสามัญศึกษา กันยายน 2513, หน้า 1 - 5. (อัครสำเนา)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีขึ้นในการสร้างดังนี้

1. แหล่งที่มาของเนื้อหาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นผลงานการเขียน ผลงานการวิจัย ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อทราบเนื้อหา ครอบคลุมในเรื่องงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มี จดหมายถึงครูใหญ่และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่รู้จักกันพอสมควรทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จำนวนครูใหญ่ 5 คน จำนวนครู 5 คน เพื่อทราบงานที่ทำ ความคิดเห็น และปัญหาในงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่ เพื่อทราบเนื้อหาและแนวความคิดในการสร้าง เครื่องมือด้วย

2. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่พิจารณา และให้คำแนะนำ การสร้างเครื่องมือแบ่งออกตามลักษณะของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กลุ่มครูใหญ่ ได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมพัทธ์ประเภทปลายเปิด (Open - End) เนื้อหาครอบคลุมงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่กับบุคคล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง การสัมพัทธ์มุ่งถามงานที่ทำ (Tasks) กระบวนการทำงาน (Process) ความคิดเห็น (Concept) ปัญหา (Problems) และการแก้ปัญหา (Solution) เป็นจำนวน 30 ข้อในตอนที่ 1 และเป็นแบบสัมพัทธ์ประเภทปลายปิด (Closed - End) เกี่ยวกับสภาพของครูใหญ่ในตอนที่ 2

2.2 กลุ่มครู ได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเนื้อหาครอบคลุมงานครูใหญ่เกี่ยวกับครู ประเภทแบบประมาณค่า (Rating Scales) มีจำนวน 40 ข้อ

2.3 กลุ่มนักเรียน ได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสำรวจความคิดเห็น เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น เนื้อหาครอบคลุมงานครูใหญ่ (โรงเรียน) เกี่ยวกับนักเรียน เป็นประเภทแบบประมาณค่า (Rating Scales) มีจำนวน 40 ข้อ

2.4 กลุ่มผู้ปกครอง ได้สร้างเครื่องมือเป็นสองตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น เนื้อหาครอบคลุมงานของครูใหญ่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) มีจำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบ

เปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรี (Open-End) โดยให้ผู้ปกครองให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียนโดยทั่ว ๆ ไป

3. การทดสอบเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างในข้อ 2 ไปทดสอบตามลักษณะของประชากรดังนี้

3.1 กลุ่มครูใหญ่ แบบสัมภาษณ์ได้นำไปลองสัมภาษณ์นิสิตปริญญาโทแผนกบริหารการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อความเข้าใจสัมภาษณ์เข้าใจในคำถามและตอบตรงกับความต้องการของข้อความหรือไม่ และมีการวิพากษ์วิจารณ์แบบสัมภาษณ์ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ข้อถามกระชับรัดกุมและชัดเจน คัดบางข้อออกและยบบางข้อเข้าด้วยกัน จึงเหลือแบบสัมภาษณ์ที่ใช้จริง ๆ 20 ข้อ สำหรับสภาพของครูใหญ่ในตอนที่ 2 ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3.2 กลุ่มครู เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น 40 ข้อ ได้นำไปทดสอบ (Pre-Test) กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในส่วนกลางที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างและโรงเรียนมัธยมศึกษาสวนภูมิภาคที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่ รวมเป็นตัวแทนจำนวน 30 คน หลังจากได้รับแบบทดสอบคืนแล้วได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ตอบเพื่อให้สมบูรณ์และเหมาะสม มีจำนวนแบบสำรวจความคิดเห็นที่เป็นฉบับจริงจำนวน 19 ข้อ

3.3 กลุ่มนักเรียน เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น 40 ข้อ ได้นำไปทดสอบ (Pre-Test) กับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในส่วนกลางที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน หลังจากได้รับแบบทดสอบคืนแล้วได้นำมาวิเคราะห์ และพิจารณาจากข้อเสนอแนะนักเรียนเกี่ยวกับข้อความที่ไม่ชัดเจน เข้าใจยาก ข้อที่ไม่สามารถตอบแบบประมาณค่าได้ ประกอบกับประสบการณ์ของผู้วิจัยได้ปรับปรุงคัดทอนข้อที่ไม่เหมาะสม เมื่อได้ปรับปรุงให้เหมาะสมแล้ว มีจำนวนแบบสำรวจความคิดเห็นเป็นฉบับจริง 20 ข้อ

3.4 กลุ่มผู้ปกครอง เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น สร้างไว้ 15 ข้อ ได้นำไปทดสอบ (Pre-Test) กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ตอบแบบสำรวจ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในบางข้อที่เข้าใจยาก กลุ่มเหลือ ไม่สามารถ

ตอบแบบประมาณค่าได้ ข้อที่ไม่น่าจะถามเพราะเห็นชัดอยู่แล้ว หลังจากให้นำแบบทดสอบคืน
ให้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ตอบ ประกอบกับประสบการณ์
ของผู้วิจัยเอง เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมีจำนวนแบบสำรวจความคิดเห็นเป็นฉบับ
จริง 7 ข้อ

4. แบบฟอร์มของเครื่องมือที่ใช้จริง จัดพิมพ์ดีดและอัดโร เนียวเย็บเป็นรูปเล่ม
มีปกใช้กระดาษสีจืด เรียงพิมพ์เพื่อให้ผู้ตอบมีความสนใจและให้ความร่วมมือ แบบสัมภาษณ์ครู
ใหญ่ใช้ปกสีฟ้า แบบสำรวจความคิดเห็นครูใช้ปกสีเขียว แบบสำรวจความคิดเห็นนักเรียน
ใช้ปกสีแสด และแบบสำรวจความคิดเห็นผู้ปกครองใช้ปกสีชมพู

5. ลักษณะของเครื่องมือ

5.1 แบบสัมภาษณ์ครูใหญ่ เป็นประเภทสัมภาษณ์แบบอิสระเสรีให้ตอบหรือ
ประเภทแบบปลายเปิด (Open-End) โดยเว้นช่องว่างไว้ช่องละ 5 บรรทัด ตอนที่สองเป็น
แบบปลายปิด (Closed-End) เกี่ยวกับสภาพครูใหญ่ ไปทศุรายละเอียดในภาคผนวก

5.2 แบบสำรวจความคิดเห็น ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ใช้แบบประ-
มาณค่า (Rating Scales) ประกอบด้วย จดหมายขอความร่วมมือ คำอธิบายวิธีตอบ
ตัวอย่างการตอบ แบบสำรวจแต่ละข้อใช้แบบประมาณค่า 5 ชั้น ดังนี้

1. ทำตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป หมายถึงงานที่ดีมาก
2. ทำระหว่าง 67 % - 79 % หมายถึงงานที่ทำปานกลาง
3. ทำระหว่าง 40 % - 59 % หมายถึงงานที่ทำค่อนข้างน้อย
4. ทำต่ำกว่า 40 % หมายถึงงานที่ทำน้อย
5. ไม่ได้ทำ

โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) คือทำตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป = 4

ทำระหว่าง 60 % - 79 % = 3

ทำระหว่าง 40 % - 59 % = 2

ทำต่ำกว่า 40 % = 1

ไม่ได้ทำ = 0

6. เนื้อหาของแบบสำรวจความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง (เสนอ เพื่อประกอบในบทผลการวิเคราะห์ข้อมูล) แบ่งออกเป็นข้อทดสอบย่อย (Subtests) แต่ละข้อทดสอบย่อยแบ่งออกเป็นข้อคำถาม (Items) ดังนี้

6.1 แบบสำรวจความคิดเห็นของครู

ก. การมอบหมายงานและการทำงาน

1. จัดมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ และ ความชำนาญ
2. ให้ได้ทราบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของงานโดย ชัดแจ้ง (งานนอกเหนืองานสอน)
3. ให้ทำงานพอเหมาะกับความสามารถเต็มที่
4. สอดส่องดูแลในขณะมอบหมายให้

ข. การบำรุงรักษาบุคลากร

5. พยายามจัดสภาพทำงานให้เพียงพอ เช่น ห้องทำงาน อุปกรณ์การทำงานต่าง ๆ
6. ประชุมครูในการดำเนินการต่าง ๆ และให้ครูมีโอกาส แสดงความคิดเห็น
7. จัดพบปะสังสรรค์อย่างกันเอง กับคณะครู
8. จัดสวัสดิการต่างๆ ช่วยเหลือครูที่เดือดร้อน
9. ให้มีเวลาพักผ่อนบ้าง นอกเหนือจากงานรับผิดชอบใน หน้าที่
10. เอาใจใส่และแก้ปัญหาครูในเรื่องหมกมุ่น ความไม่พอใจ ในการบริหารโรงเรียน

ค. การพัฒนาบุคลากร

11. จัดหาเอกสาร ตำรา ให้ครูมีโอกาสค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ แปลก ๆ

12. จัดประณนิเทศและอบรมครูภายในโรงเรียน สำหรับครูที่ใหม่ (ย้าย บรรจุ) หรือรับตำแหน่งใหม่ที่สูงขึ้น
 13. จัดทำเอกสาร แจงข่าว คำสั่ง การประชุม ระเบียบ การเกี่ยวกับกิจการภายในโรงเรียน
 14. สนับสนุนให้ครูลาไปอบรมหรือศึกษาต่ออย่างเต็มที่
- ง. การโอน ย้าย และเลื่อนตำแหน่ง
15. ส่งเสริมให้ครู โอน ย้ายในเมื่อครูต้องการไปอยู่ในสภาพที่ดีกว่าเดิม
 16. สนับสนุนให้ครูมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งในการทำงานสูงขึ้น โดยถือหลักความรู้ ความสามารถ เป็นสำคัญ
- จ. การรักษากฎเกณฑ์และระเบียบวินัย
17. ตักเตือนและให้คำแนะนำในเมื่อครูทำงานผิดพลาดบกพร่องในหน้าที่
- ฉ. การประเมินผลงาน
18. มีคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดี ความชอบเพื่อขึ้นเงินเดือน
 19. จัดให้มีแบบฟอร์มให้คะแนนเป็นระยะ ๆ ในการทำงาน เพื่อประกอบการพิจารณาความดี ความชอบเพื่อขึ้นเงินเดือน
- 6.2 แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน
- ก. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
1. จัดประชุมนักเรียนเพื่ออบรมและแจ้งข่าวต่าง ๆ
 2. จัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ และจัดกิจกรรมชุมนุม โดยสม่ำเสมอ

3. จัดแข่งขันกีฬาให้นักเรียนเฉพาะภายในโรงเรียน
 4. จัดแสดงนิทรรศการและผลงานของนักเรียน โดยคำนึงถึงผลงานของการจัด
 5. จัดให้ครูให้คำปรึกษา ควบคุมและมีส่วนร่วมในกิจกรรม
 6. จัดนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่นักเรียนควรมีส่วนร่วม
 7. จัดกองอนุภาษา หรือลูกเสือบริการช่วยเหลือชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ
- ข. การจัดบริการแนะแนว
8. จัดทำระเบียบสะสมนักเรียนอย่างสมบูรณ์
 9. จัดให้ความรู้ข่าวสารแก่นักเรียนในการศึกษาต่อและอาชีพ เช่น เชื้อวิทยากร ประกาศระเบียบการสถาบันต่าง ๆ
 10. จัดช่วยเหลือให้คำปรึกษาหาหรือนักเรียนที่มีปัญหา
 11. จัดแนะนำการทำงานพิเศษ หรือช่วยหางานพิเศษให้นักเรียน
- ค. การส่งเสริมความประพฤติและรักษาระเบียบวินัย
12. จัดกวัดขันและเอาใจใส่ความประพฤตินักเรียน
 13. จัดอบรมระเบียบวินัยนักเรียนเป็นประจำ
- ง. การจัดสวัสดิการและความปลอดภัย
14. จัดสวัสดิการเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล
 15. เชิญนายแพทย์หรือพยาบาลมาตรวจสุขภาพนักเรียนโดยถือเกณฑ์ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นอย่างมาก
 16. ให้ความรู้และดูแลเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน
 17. จัดบริการอาหารกลางวัน โดยคำนึงถึงความสะอาด คุณภาพอาหาร และการควบคุมมรรยาทในการรับประทานอาหาร

18. จัดการควบคุมดูแลความสะอาดในเรื่องอาหาร เครื่องดื่ม
ทองคำ ทองสวม
19. จัดหาเงินทุนช่วยเหลือนักเรียน
20. จัดให้รางวัลแก่นักเรียนที่ปฏิบัติตนดี เกินทางการเรียน
ความประพฤติและกิจกรรมต่าง ๆ

6.3 แบบสำรวจความคิดเห็นผู้ปกครอง

ก. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

1. มีเจ้าหน้าที่โรงเรียนต้อนรับผู้ปกครองให้เข้าใจ รู้เรื่อง
ในเรื่องที่ไปติดต่อ

ข. การมีส่วนร่วมในกิจการโรงเรียน

2. จัดให้มีการพบปะและประชุมผู้ปกครองในโอกาสที่ควรจัด
3. เชิญผู้ปกครองไปในงานกิจกรรมของ โรงเรียนในโอกาส
ที่คิดว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ค. การสื่อสารติดต่อเพื่อความเข้าใจในเรื่องกิจการโรงเรียน

4. โรงเรียนได้มีจดหมายหรือสื่อสารอย่างอื่นติดต่อกับผู้ปกครอง
เกี่ยวกับนักเรียน
5. โรงเรียนได้มีจดหมายหรือเอกสารอื่นแจ้งข่าวกิจการโรงเรียน
(นอกเหนือจากเรื่องส่วนตัวนักเรียน) และขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในโอกาสอันควร

ง. สมาคมครูผู้ปกครอง

6. โรงเรียนจัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครองโดยมีผลงานของสมาคม
ด้วย

จ. การจัดบริการชุมชน

7. โรงเรียนจัดบริการช่วยเหลือชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการหลายอย่างตามลักษณะของประชากรและเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ ใช้เครื่องมือไปสัมภาษณ์ครูใหญ่ด้วยตนเอง และมีการปรับปรุงข้อมูลที่ได้หลังจากสัมภาษณ์เสร็จ ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ครูใหญ่ในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทครบทุกชน เป็นจำนวน 22 คน คิดไปสัมภาษณ์ร้อยละ 100 ดังปรากฏในตารางที่ 3

แบบสำรวจความคิดเห็น ผู้วิจัยได้ไปแจก ครู นักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ในวันที่ไปสัมภาษณ์ครูใหญ่ และนักเรียนไปรับแบบสำรวจครู นักเรียน ในวันที่หลัง ได้รับแบบสำรวจคืน จากครูโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ 137 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.59 % โรงเรียนประเภทขนาดเล็ก 68 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.14 % ดังปรากฏในตารางที่ 3 และได้รับแบบสำรวจคืน จากนักเรียน โรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ 252 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.09 % จากโรงเรียนประเภทขนาดเล็ก 191 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.95 % ดังปรากฏในตารางที่ 4

แบบสำรวจความคิดเห็นสำหรับผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยขอทราบที่อยู่จากโรงเรียน แล้วส่งแบบสำรวจโดยทางไปรษณีย์ และส่งกลับถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์ เช่นกัน ได้รับแบบสำรวจคืนจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่ 129 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.58 % จากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประเภทขนาดเล็ก 56 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.15 % ดังปรากฏในตารางที่ 4

การสัมภาษณ์และส่งแบบสำรวจความคิดเห็น เริ่มทำตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ได้สัมภาษณ์เสร็จและได้รับแบบสำรวจความคิดเห็นคืนเสร็จเรียบร้อยในวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2514 รวมระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจที่ได้รับคืน

ประเภทโรงเรียน	ครูใหญ่			ครู		
	สัมภาษณ์	ได้สัมภาษณ์		แจก	ได้รับคืน	
	จำนวน	จำนวน	%	จำนวน	จำนวน	%
โรงเรียนขนาดใหญ่	11	11	100	170	137	80.59
โรงเรียนขนาดเล็ก	11	11	100	70	68	97.14
รวม	22	22	100	240	205	88.87

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าแบบสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์ครูใหญ่จากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 11 ชุด (100.00 %) จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 11 ชุด (100.00 %) ได้รับแบบสำรวจคืนจากครูโรงเรียนขนาดใหญ่ 137 ชุด (80.59 %) จากครูโรงเรียนขนาดเล็ก 68 ชุด (97.14 %)

ตารางที่ 4 จำนวนแบบสำรวจที่ได้รับคืน

ประเภทโรงเรียน	นักเรียน			ผู้ปกครอง		
	แจก	ได้รับคืน		แจก	ได้รับคืน	
	จำนวน	จำนวน	%	จำนวน	จำนวน	%
โรงเรียนขนาดใหญ่	265	252	95.09	149	129	86.58
โรงเรียนขนาดเล็ก	195	191	97.95	65	56	86.15
รวม	460	443	96.52	214	185	86.36

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าแบบสำรวจความคิดเห็นที่ได้รับคืนจากนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ 252 ชุด (95.09 %) จากนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก 191 ชุด (97.95 %) และได้รับแบบสำรวจความคิดเห็นคืนจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ 129 ชุด (86.58 %) จากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก 56 ชุด (86.15 %)

การเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เสนอข้อมูลของสภาพครูใหญ่ เป็นตารางความถี่ จำนวน และร้อยละ มีคำอธิบายประกอบ

2. เสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำ ความคิดเห็น และปัญหาของครูใหญ่ โดยสำรวจรวมโรงเรียนทั้งสองขนาด เป็นตารางของความถี่ จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย (Mean) มีคำอธิบายประกอบ

3. เสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่ ในความคิดเห็นของกลุ่มครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง ของโรงเรียนทั้งประเภทขนาดใหญ่และประเภทขนาดเล็ก โดยแยกเสนอข้อมูลของแต่ละกลุ่มดังนี้

3.1 กลุ่มครู

3.1.1 เสนอข้อมูล เป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นรายชื่อ (Items) โดยแยกครูออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีคำอธิบายประกอบ

3.1.2 เสนอข้อมูล เป็นค่าเฉลี่ย ในรายชื่อทดสอบย่อย (Subtests) โดยเสนอรวมโรงเรียนทั้ง 2 ขนาด มีคำอธิบายประกอบ

3.1.3 เสนอข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มครูระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีคำอธิบายประกอบ โดยเปรียบเทียบเป็น

ก. รายชื่อ (Items)

ข. รายชื่อทดสอบย่อย (Subtests)

ค. ทุกข้อรวมกัน

การเปรียบเทียบเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้

T - Test

3.2 กลุ่มนักเรียน

3.2.1 เสนอข้อมูล เป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นรายข้อ (Items)

โดยแยกนักเรียนออกตามประเภทโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีค่าอธิบายประกอบ

3.2.2 เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยในรายข้อทดสอบย่อย (Subtests)

โดยเสนอรวมโรงเรียนทั้งสองขนาด มีค่าอธิบายประกอบ

3.2.3 เสนอข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีค่าอธิบายประกอบ โดยเปรียบเทียบเป็น

ก. รายข้อ (Items)

ข. รายข้อทดสอบย่อย (Subtests)

ค. ทุกข้อรวมกัน

การเปรียบเทียบเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้

T-Test

3.3 กลุ่มผู้ปกครอง

3.3.1 เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นรายข้อ (Items)

โดยแยกตามประเภทโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

3.3.2 เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยในรายข้อทดสอบย่อย (Subtests)

โดยเสนอรวมโรงเรียนทั้งสองขนาด มีค่าอธิบายประกอบ

3.3.3 เสนอข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีค่าอธิบายประกอบ โดยเปรียบเทียบเป็น

ก. รายข้อ (Items)

ข. รายข้อทดสอบย่อย (Subtests)

ค. ทุกข้อรวมกัน

การเปรียบเทียบเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้

T - Test

3.3.4 เสนอข้อมูล จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ในการบริหารโรงเรียน เป็นตาราง คะแนน ร้อยละ ของแต่ละเรื่อง โดยแยกข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะนั้นตามขนาดของโรงเรียน มีค่าอธิบายประกอบ และเสนอรายละเอียด ของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแต่ละเรื่องด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติตามความเหมาะสม กล่าวคือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพครูใหญ่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูใหญ่ เกี่ยวกับงานที่ทำ ความคิดเห็น และปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการหาค่าเฉลี่ย มีการคำนวณ ดังนี้

2.1 กำหนดค่าคะแนน (Weight) ของงานและความคิดเห็น โดย

ให้	มาก	ให้ค่าคะแนน	3	คะแนน
	ปานกลาง	ให้ค่าคะแนน	2	คะแนน
	น้อย	ให้ค่าคะแนน	1	คะแนน

2.2 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}^5$$

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

⁵ ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2508), หน้า 37.

$N = \sum f =$ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) มีการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

3.1 หาค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ในความคิดเห็นของกลุ่มครู 19 ข้อ นักเรียน 20 ข้อ และผู้ปกครอง 7 ข้อ สำหรับการหาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ มีการคำนวณ ดังนี้

3.1.1 กำหนดค่าคะแนน (Weight) ตามระดับความมากน้อย ของความคิดเห็น โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ทำตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน

ทำระหว่าง 60 % - 79 % ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน

ทำระหว่าง 40 % - 59 % ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

ทำต่ำกว่า 40 % ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

ไม่ได้ทำ ให้ค่าคะแนน 0 คะแนน

3.1.2 หาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อและข้อทดสอบย่อย จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N} \quad 6$$

$\sum fX =$ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N = \sum f =$ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ทดสอบความแตกต่าง ของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานบริหารบุคลากรของ ครูใหญ่ เป็นรายข้อ (Items) ข้อทดสอบย่อย (Subtests) และงานทั้งหมด (รวม

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ทุกข้อ) ของแต่ละกลุ่มคือ

3.2.1 กลุ่มครูโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก

3.2.2 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก

3.2.3 กลุ่มผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก

การทดสอบความแตกต่าง ใช้วิธีหา T - Test ระหว่างรายข้อ
ข้อทดสอบย่อย และรวมทุกข้อของแต่ละกลุ่มโดยใช้สูตร⁷

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\frac{s_{\bar{x}_1} - s_{\bar{x}_2}}{s_{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}}}$$

$$\text{เมื่อ } s_{\bar{x}_1 - \bar{x}_2} = \sqrt{\frac{(S.D._1)^2}{N_1} + \frac{(S.D._2)^2}{N_2}}$$

t = อัตราส่วนวิกฤติ

\bar{x}_1 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มแรก

\bar{x}_2 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่สอง

N_1 = จำนวนประชากรของกลุ่มแรก

N_2 = จำนวนประชากรของกลุ่มที่สอง

S.D.₁ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มแรก

S.D.₂ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่สอง

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(X - \bar{X})^2}{N}}$$

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 76 - 77.

4. ข้อมูลจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนโดยทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลออกมาโดยรวบรวมคำแนะนำและข้อเสนอแนะเข้าเป็นข้อ และใช้วิธีการทางสถิติโดยหาความถี่ ร้อยละของแต่ละข้อ

เกณฑ์ในการตัดสินงานบริหารบุคลากร

สำหรับการพิจารณาว่าการปฏิบัติงานบริหารบุคลากรอยู่ในระดับใดนั้น ได้ใช้เกณฑ์ดังนี้

1. สำหรับเกณฑ์การตัดสินในการสัมภาษณ์ครูใหญ่ในงานที่ทำ ความคิดเห็นและปัญหา

1.1 พิจารณาจากร้อยละ ว่าอยู่ในระดับใดดังนี้

ทำมาก = 80 % ขึ้นไป

ทำปานกลาง = 60 % - 79 %

ทำค่อนข้างน้อย = 40 % - 59 %

ทำน้อย = ทำต่ำกว่า 40 %

1.2 พิจารณาจากค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ว่าอยู่ในระดับใด ดังนี้

สูง = ระหว่าง 2.34 - 3.00

กลาง = ระหว่าง 1.67 - 2.33

ต่ำ = ระหว่าง 1.00 - 1.66

(กำหนดค่าคะแนน มาก = 3, ปานกลาง = 2, น้อย = 1)

2. สำหรับเกณฑ์การตัดสินในแบบสำรวจความคิดเห็นนั้น ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มครู
กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ได้พิจารณาค่าของคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ที่เป็นรายข้อ
(Items) ข้อทดสอบย่อย (Subtests) ดังนี้

สูง = ระหว่าง 3.01 - 4.00
 กลาง = ระหว่าง 2.01 - 3.00
 ต่ำ = ระหว่าง 0 - 2.00

(กำหนดค่าคะแนน มาก = 4, ปานกลาง = 3, ค่อนข้างน้อย = 2, น้อย = 1, ไม่ได้ทำ = 0)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ทั้งที่เป็นรายข้อ (Items) ข้อทดสอบย่อย (Subtests) และทุกข้อรวมกัน โดยใช้ t - Test โดยพิจารณาค่า t เทากับ 1.96 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 5 % และค่า t เทากับ 2.58 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 1 % เมื่อ Degree of Freedom (df) เทากับ ∞